

Zonaanbidders

Veel Nederlanders houden van de zon. Ze zoeken de zon op om bruin te worden of om op te warmen na het zwemmen. Je ziet de zonzonbidders liggen op handdoeken, luchtbedden en ligstoelen. Maar zonnebaden heeft ook een keerzijde: te veel UV-straling is slecht voor de huid.

Opdracht: Maak een reliëf van een persoon die van de zon geniet.

GROEP 7-8

- ◆ Zonzonbidders
- ◆ Lichaamsvormen mens: in verhouding
- ◆ Papier-maché

Doelen

- ◆ De les sluit aan bij **kerndoel 34**: verzorging van eigen lichaam, beschermen van de huid, **kerndoel 43**: meten van temperatuur, uv-straling, **kerndoel 47**: dagrecreatie.
- ◆ De leerling kan een mens in verhouding weergeven door één lichaamsdeel als maat voor de andere onderdelen te gebruiken.
- ◆ De leerling kan papier-maché gebruiken voor het maken van een reliëf. De leerling kan stroken scheuren van kranten, kan vormen van papier-maché aanpassen door ze te verlengen, verdikken of te verplaatsen en kan vormen glad afwerken.
- ◆ De leerling kan het materiaal op verschillende manieren hanteren en kan nieuwe werkwijzen bedenken die passend zijn bij de verbeelding van het onderwerp.

Materiaal

Je hebt nodig voor papier-maché:

- kranten
- behanglijm
- plastic bakje (ondiep maar breed)
- plaatje karton (A4 of A3 formaat)
- schilderstape (hiermee zet je het karton vast tijdens het drogen zodat het recht blijft)

Je hebt nodig voor onderzoek:

- het materiaal van de werkwijze

Bijzonderheden:

Combineer je de opdracht met de werkwijze papier-maché, laat dan voorafgaand aan de les alle leerlingen een leeg en schoongemaakt pak melk/yoghurt meenemen. Dit wordt de basis van het werkstuk, zie de bijlage.

En verder

Filmpjes over zonnebrand:

<https://schooltv.nl/video/het-klokhuis-zonnebrand/#q=zonnebrand>

<https://schooltv.nl/video/hoe-werkt-zonnebrand-chemische-filters-filteren-de-uv-straling/#q=zonnebrand>

Wil je de culturele verschillen ten aanzien van de zon bespreken, kijk dan eens naar een aflevering van Metropolis:

<https://www.vpro.nl/programmas/metropolis/kijk/afleveringen/zonzonbidders.html>

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - Vind jij het lekker in de zon?
 - Waarom is zonlicht goed voor de mens? En wanneer is zonlicht slecht? [Bespreek of laat de leerlingen zelf opzoeken hoe het zit met voor- en nadelen van de zon. Van zonlicht krijg je een goed humeur en zonlicht heb je nodig om vitamine D aan te maken. Maar te veel zon zorgt voor een verbrande huid of een zonnesteek. Als je op jonge leeftijd regelmatig verbrandt, kun je later huidkanker krijgen. Dat komt allemaal door de UV stralen in het zonlicht. Voor de hoeveelheid UV-stralen is een index bedacht: van 1 (weinig zonkracht) tot 11 (heel veel zonkracht). In het weerbericht kun je zien hoe krachtig de zon is voor de komende dag. Om je te beschermen tegen de UV-stralen kun je zonnebrand gebruiken. En dan is het heerlijk in de zon.]
 - Kijk maar eens hoe mensen erbij liggen. Wat kun je zeggen over hun houding?
 - Welke houding zou jij kiezen om te laten zien dat je van de zon aan het genieten bent?
4. Bespreek de opdracht.
5. Leg de werkwijze papier-maché uit. Doe de techniek zelf voor, toon het filmpje of herhaal kort de inhoud.

Onderzoeken

1. Geef leerlingen de tijd om te onderzoeken wat ze willen maken.
2. Ze doen dat door met het materiaal te experimenteren. Wat kun je er allemaal mee?
3. Gebruik eventueel de bouwsteen onderzoek. Toon het filmpje, leg zelf uit of herhaal kort de informatie.
4. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
 - Je hebt het materiaal al op verschillende manieren uitgeprobeerd. Heel goed. Kun je er nog wat meer bedenken?
 - Deze bewerking is leuk bedacht. Weet je al waar je die voor kan gebruiken?
5. Houd eventueel aan het eind van het onderzoek een tussentijdse beschouwing; in groepjes of klassikaal. Je kunt hiervoor de nabeschouwsingsvragen onderzoek gebruiken.

Uitvoeren

1. Wanneer er voldoende geoefend is, gaan de leerlingen hun definitieve werkstuk maken. Er komt nu ook steeds meer aandacht voor details.
 - Hoe kun je jouw mensfiguur goed in verhouding krijgen?
 - Ik zie dat je het lastig vindt om de verhouding goed te krijgen. Zal ik het nog een keer voordoen?
2. Het werkstuk kan afgewerkt worden met stukjes gekleurd papier of, wanneer de papier-maché helemaal droog is, beschilderd met verf.

Evalueren

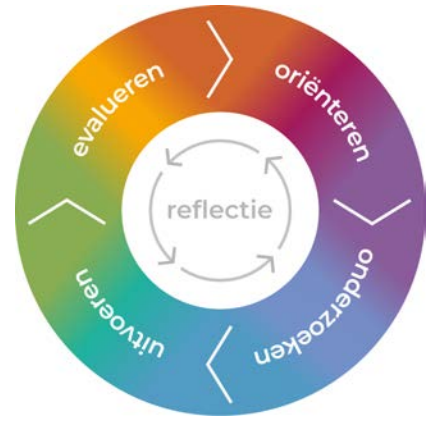
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Welk persoon is heel erg van de zon aan het genieten? Waaraan zie je dat?
Welke personen liggen op hetzelfde strand? Waarom?
- ◆ Welk mens vind je precies in verhouding? Hoe is dat de maker gelukt?
Welk lichaamsdeel is het lastigst om in verhouding te krijgen? Waardoor komt dat?
Wie heeft lichaamsdelen bewust groter of kleiner gemaakt? Wat voor effect heeft dat?
- ◆ Op welke manieren kun je het materiaal bewerken?
Kun je nog andere manieren bedenken?
Voor welk idee weet je al een toepassing? Leg eens uit.

Spelen met lesfasen en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- Papier-maché
- Klei
- Knippen/plakken papier
- Teken- of schildertechniek

Kies je voor de werkwijze papier-maché, gebruik dan een kartonnen pak als basis.

Vouw het pak in de juiste vorm.

Beplak het pak met een laag kranten.

Maak van propfen papier-maché een mens.

Beschilder het werkstuk na droging.